

บทที่ 1 ฟาร์มและการจัดการฟาร์ม

ผศ.ดร.ธนาภรณ์ อธิปัญญากุล

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หัวข้อ

สถานการณ์ของโลกและ
ความท้าทายภาค
การเกษตรไทย

การจัดการฟาร์มและ
ความสำคัญ

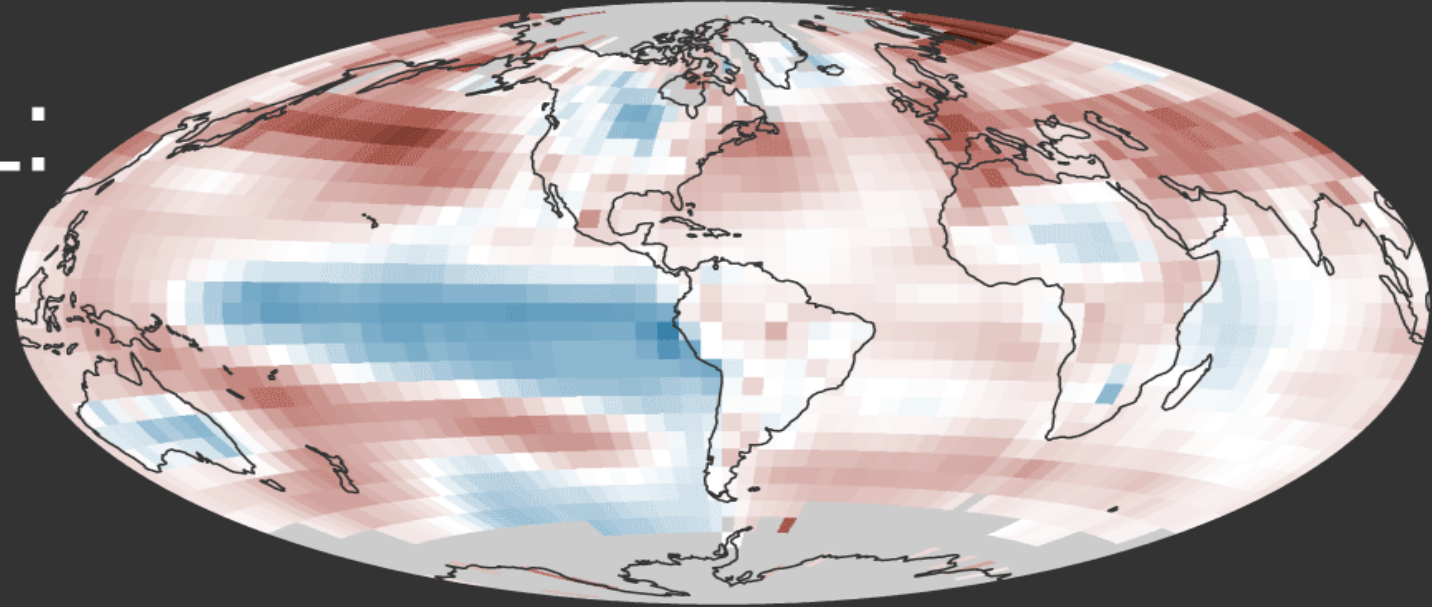
บทบาทและหน้าที่ของ
ผู้จัดการฟาร์ม

ฟาร์มและการจัดการ
ฟาร์มในอนาคต

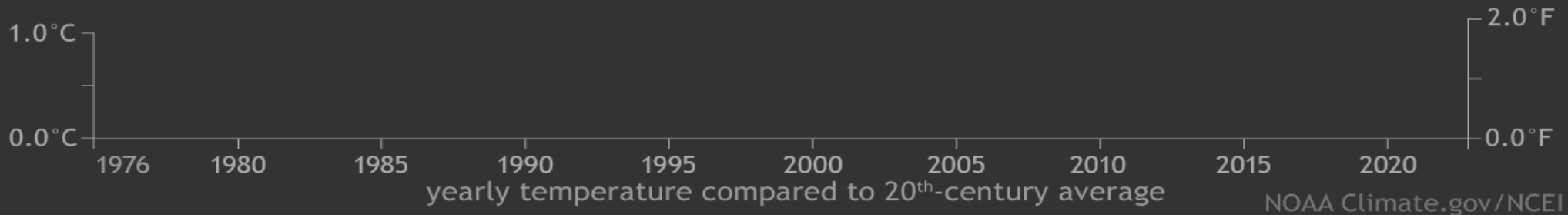

สถานการณ์ของโลกและประเด็นท้าทายของภาคเกษตร
ไทย

IT'S OFFICIAL:

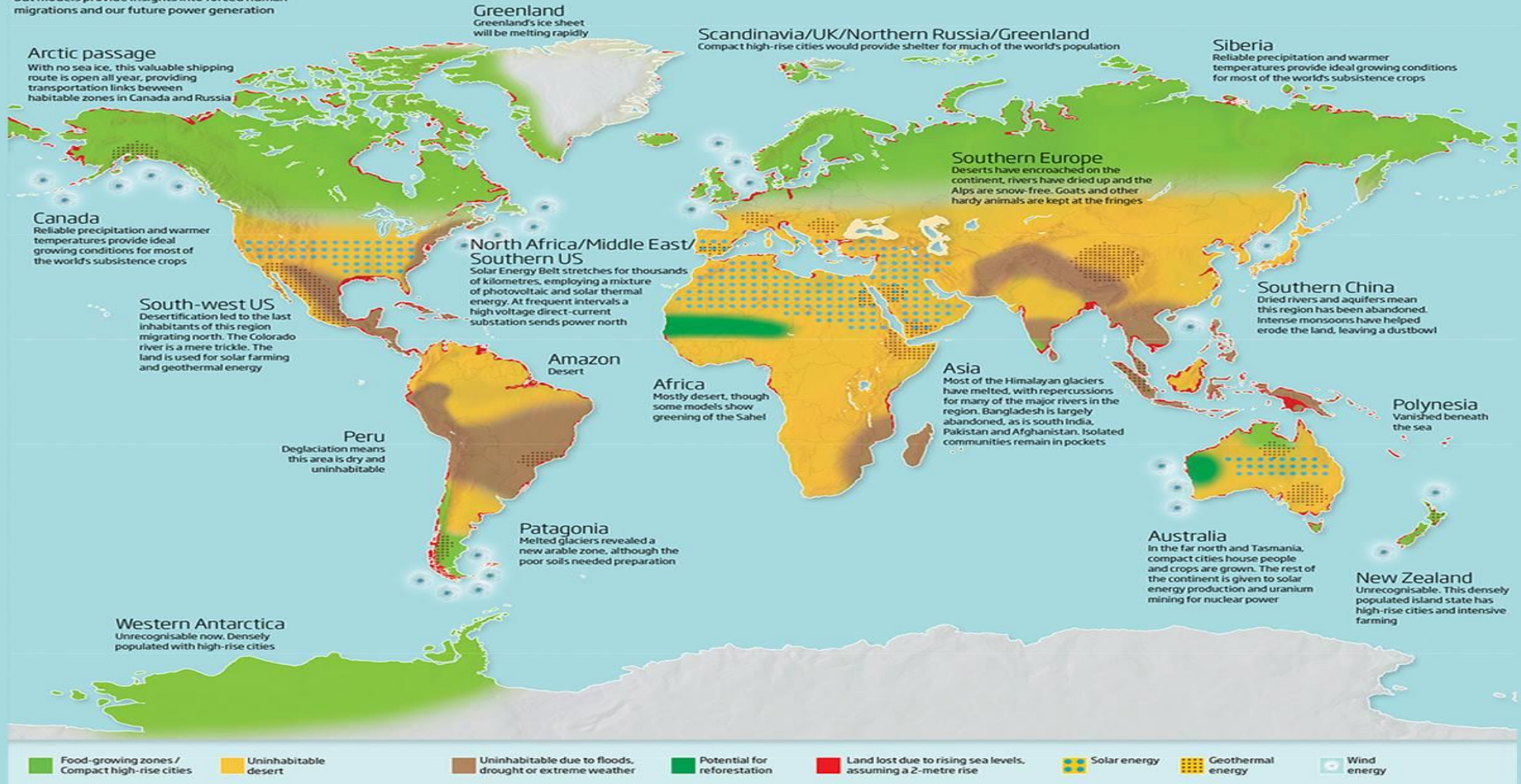
Difference from 1991–2020 average (°F)

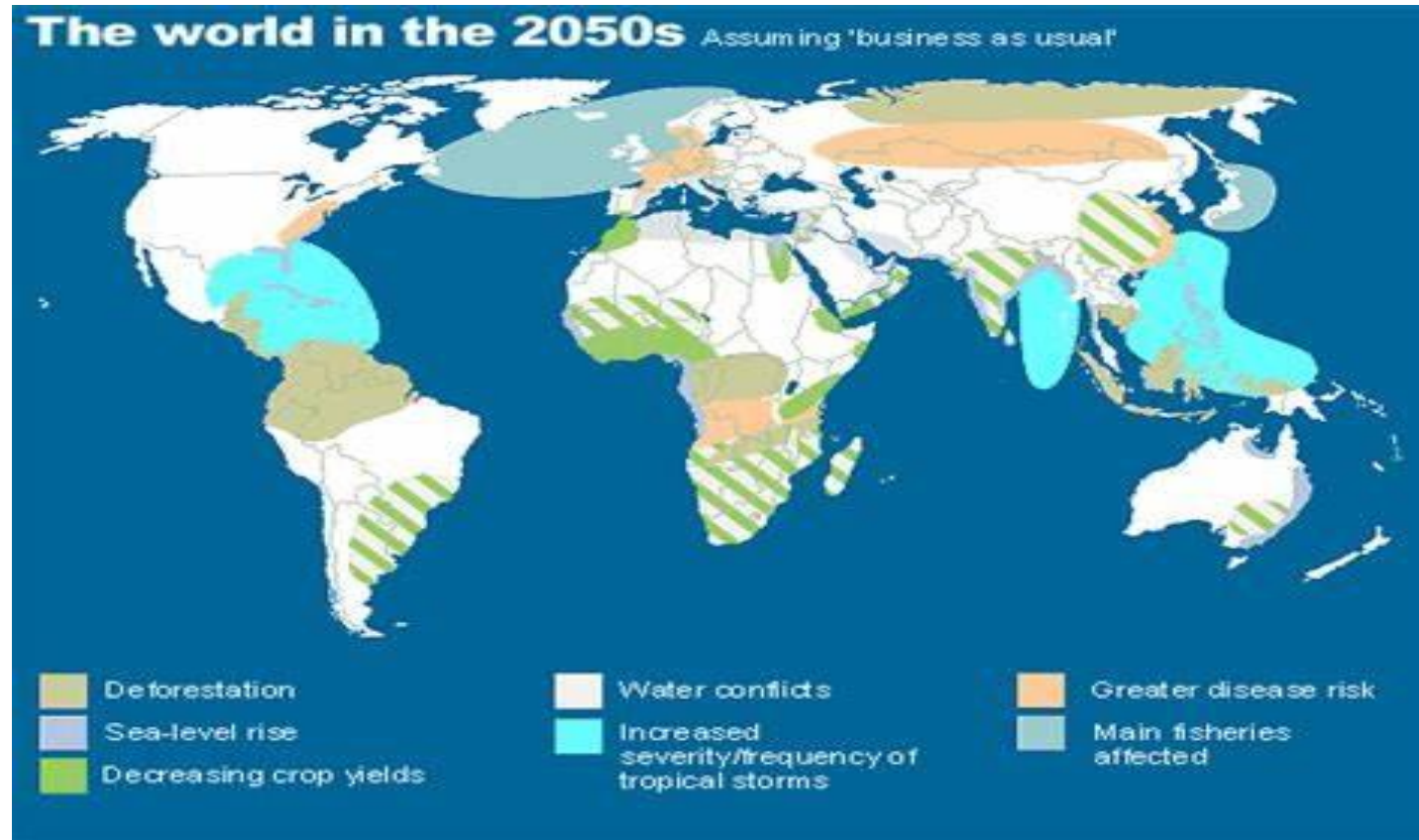
สถานการณ์โลก (2)

The world: 4°C warmer

No one knows exactly what this world will look like, but models provide insights into forced human migrations and our future power generation

สถานการณ์ของโลก (3)

สถานการณ์ของโลก (4)

- ประมาณ 800 ล้านคน ขาดแคลนอาหาร และเพิ่มขึ้นมากถึง 100 ล้านคนจากเดิม ช่วงสถานการณ์ COVID-19
- 2 ล้านคน ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ

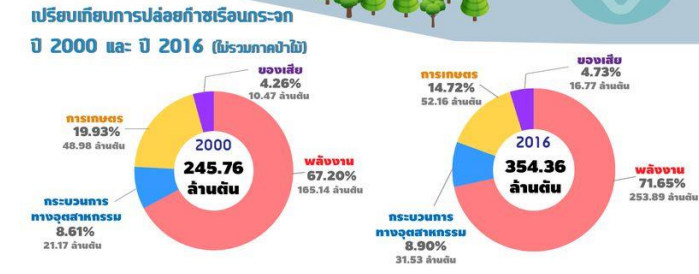
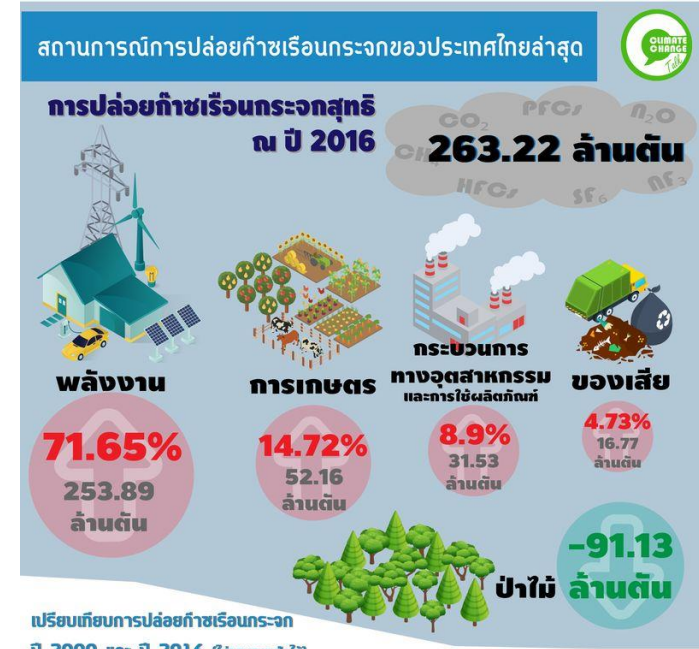
- 1.4 พันล้านคนมีน้ำหนักเกิน

- เกิดการสูญเสียอาหารร้อยละ 30

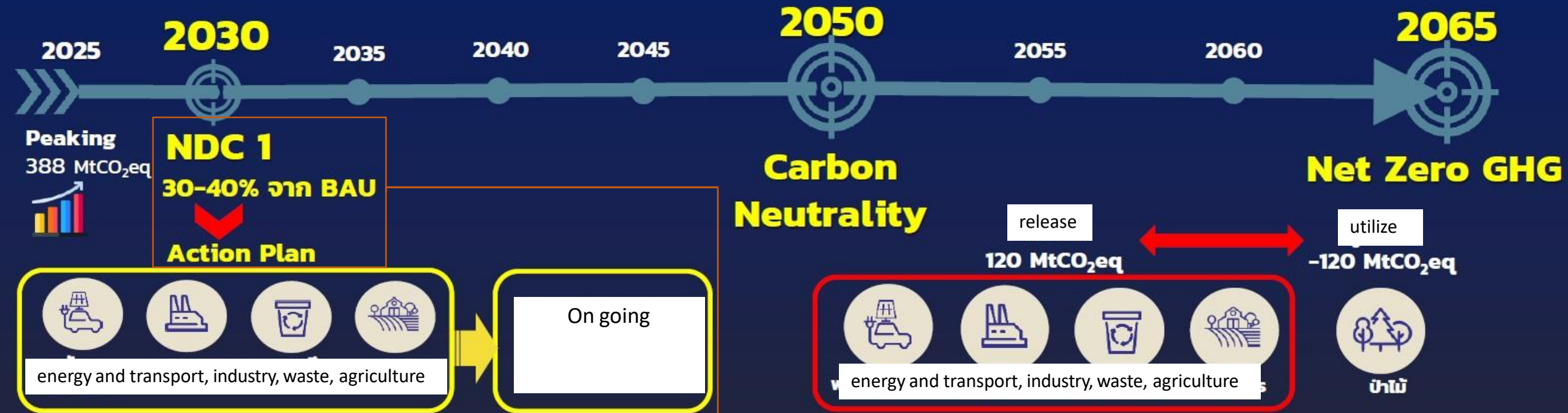
- การผลิตพืชและสัตว์ใช้น้ำถึงร้อยละ 70 ของปริมาณน้ำที่ใช้ในโซ่คุณค่าเกษตรและอาหารของโลก

Source: Thailand Third Biennial Update Report : BUR3 Infographic by Climate Change Talk Team

การเพิ่มขึ้นของความต้องการอาหารด้านสุขภาพ และอาหารคลีน อาหารเชิงฟังก์ชัน และส่วนประกอบเชิงฟังก์ชันของอาหารและยา

Thailand moves forward to net zero GHG emissions

(Thailand's Nationally Determined Contribution Roadmap on Mitigation 2021 – 2030: NDC Roadmap)

Source : Ministry of Natural Resources and Environment
อ้างอิงใน Thawat Hamarn (2023)

- การเกิดโรคระบาดในคน/ในสัตว์
  - lockdown (คน), Income decrease (คน)
  - Food security
  - Supply shortage (ปัจจัยการผลิต)
  - Supply shortage (สัตว์)
- สงคราม
  - ราคาน้ำมัน
  - ราคาปุ๋ย/ปัจจัยการผลิต
- พืชพลังงาน
  - ความมั่นคงทางอาหาร
  - ราคาน้ำมัน

ประเด็นท้าทายของภาคการเกษตรไทย (1)

เป็นประเทศที่ส่งออกอาหารอันดับที่ 11 ของโลก แต่ยังใช้การผลิตแบบดั้งเดิม ขาดการจัดการที่ดีตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า ทำให้มีประสิทธิภาพและผลิภาพการผลิตที่ต่ำ

แรงงานในภาคการเกษตรมากกว่าร้อยละ 30 ในขณะที่ GDP ของประเทศที่มาจากภาคการเกษตรมีเพียงร้อยละ 8

ผลิภาพการผลิตของแรงงานเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.9 ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องจากใช้พื้นที่ไม่เหมาะสม จากพื้นที่เกษตรทั้งหมด 149.20 ล้านไร่ มีการเพาะปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสมมากกว่าร้อยละ 40 ต้นทุนการผลิตสูง

การพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้สถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ....SDG (Social Development Goals)

ประเทศไทยเป็น Net exporter ต้องรักษาระดับใน GVC เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

สาเหตุของผลิตภาพการผลิตและประสิทธิภาพต่ำ

1

เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในระกลุ่ม รายได้ต่ำ และเป็นหนี้ รัฐต้องใช้งินในการสนับสนุนทุกปี

2

ฟาร์มมีขนาดเล็ก และกระจัดกระจาย พื้นที่ชลประทานมีเพียง 29.80 ล้านไร่ หรือร้อยละ 9 ของพื้นที่ปะเทศ

3

ขาดการใช้เทคโนโลยี และขาดการใช้แนวทางปฏิบัติที่ดีและเหมาะสม

4

การขาดการจัดการฟาร์มที่ดี ขาดแผนลดความเสี่ยงและ ความไม่แน่นอน

Social Development Goals (SDG)

[Bringing the SDGs to life: real change for real people - Bing video](#)

[Kids Explain SUSTAINABILITY - Bing video](#)

ฟาร์มและการจัดการฟาร์มในอนาคต

ยุค 1.0
Traditional

ยุค 2.0 Light
machinery

ยุค 3.0 Heavy
machinery

ยุค 4.0 Smart
farming

การจัดการฟาร์มในอนาคต (1)

ความกินดีอยู่ดี สังคม วัฒนธรรมและ การท่องเที่ยว

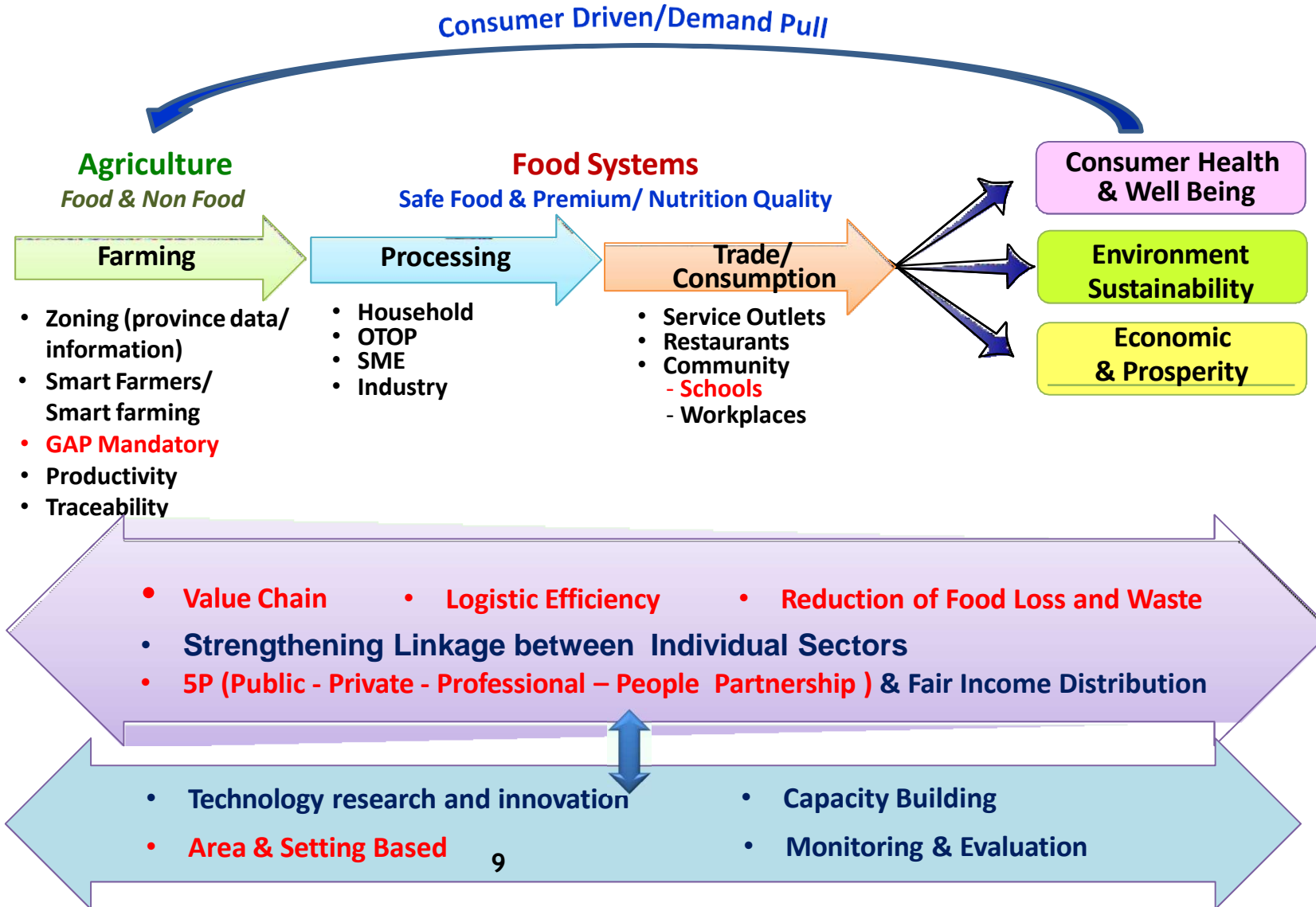
Source: Thailand Business News

- ความมั่นคงทางอาหารและสารอาหาร
- การมีสุขภาพดีและการกินดีอยู่ดี
- การเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม
- SDG and Zero waste

Food and agriculture are closely related to Bio-Circular-Green Economy

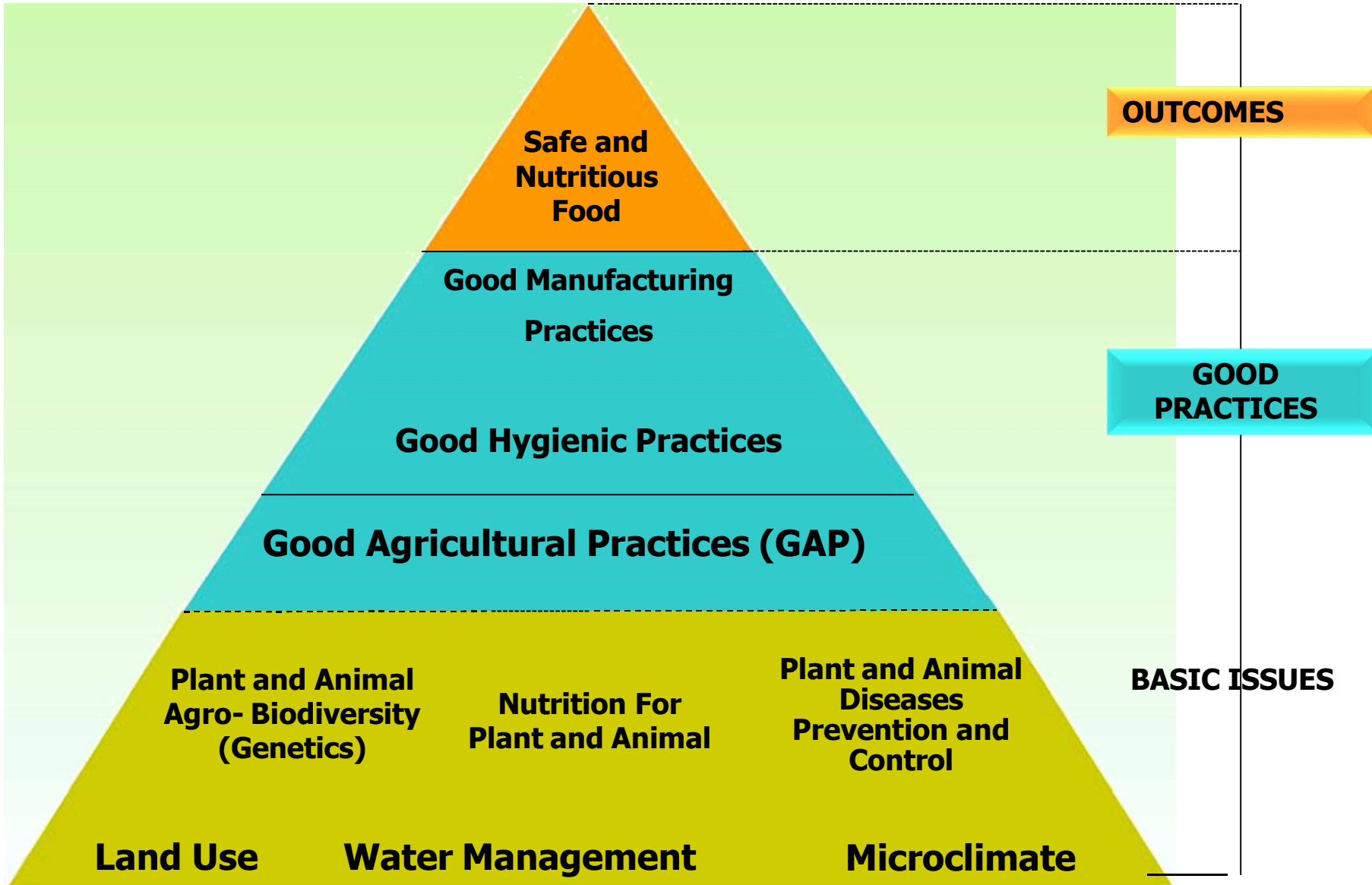
ประเทศไทยในฐานะ Net exporter ควรมีแผนอย่างไร

* From: Thailand National Food Committee

ประเทศไทยในฐานะ Net exporter ควรมีแผนอย่างไร

สรุป

- ประเด็นความท้าทาย (ปัญหาที่รอการแก้ไขและพัฒนาต่อ)
- ความสำคัญของการจัดการฟาร์ม
- บทบาทและหน้าที่ของผู้จัดการฟาร์ม

